

„Merită osteneala! ”(V): În puritatea sa originală, în noutatea sa strălucitoare

Domnul nostru a promis că Duhul Sfânt va însoți Biserica pentru ca ea să fie fidelă, adică atentă să transmită ceea ce a primit într-un dialog permanent cu fiecare epocă. Este chiar modul în care a avansat Opus Dei de-a lungul istoriei.

21.02.2023

profe, „Dar v-am spus toate acestea pentru ca, atunci când va veni ceasul lor, să vă aduceți aminte de ele, căci eu v-am spus” (In 16,4). Aceste cuvinte, pronunțate de Isus cu prilejul Cinei celei de Taină, sunt ferm proiectate spre viitor; ele ne fac să le citim astăzi în rugăciunea sa sacerdotală ca și cum ne-ar fi adresate, ca un fel de testament, mereu viu. O mare parte din ceea ce Domnul încredințează discipolilor săi, în aceste ultime momente, se referă la trimiterea Duhului Sfânt: „Însă, când va veni El, Duhul adevărului vă va călăuzi în tot adevărul, căci nu va vorbi de la sine, ci vă va spune ceea ce va auzi și vă va vesti lucrurile care vor veni” (In 16,13). Această tensiune pentru viitor trebuie să ne facă să ne întrebăm în orice moment: „Ce așteaptă Domnul

de la noi, creștinii, astăzi?” Este întrebarea pe care prelatul Opus Dei și-a pus-o la câteva luni după ce a primit această sarcină de la Domnul. Iar el a răspuns: „Să mergem în întâmpinarea preocupărilor și nevoilor oamenilor, pentru a duce tuturor Evanghelia în puritatea sa originală și, în același timp, în noutatea sa glorioasă” ^[1].

Dumnezeu continuă se ofere umanității

Patima, moartea și învierea lui Isus, care constituie inima revelării lui Dumnezeu umanității, a avut loc într-un spațiu și într-un moment istoric precis. Nu este vorba despre un eveniment trecut în istorie, cum este cazul pentru tot restul; misterul pascal continuă să-și aducă rodul astăzi. Într-adevăr, Euharistia, care este forma sacramentală a acestor evenimente, nu este numai o amintire, ci un *memorial*, în sensul

biblic al expresiei; ea face prezent acest mister în toate timpurile; este un dar, *tradiție*: iubirea milostivă a Tatălui pentru lume. Deși ea reprezintă un moment istoric concret, Euharistia ne arată că valoarea Paștelui trece peste barierele timpului, pentru a se insera în viața noastră de astăzi. Nu este valabil doar pentru această inimă a manifestării lui Dumnezeu, ci, într-o anume manieră, pentru toate învățăturile lui Isus; ea ne încredințează sarcina de a răspândi, *tradere*, această Vestă Bună în orice moment al istoriei (cf. Mt 28,19-20).

Această misiune, prin care „Biserica, în doctrina sa, viața sa, cultul său, perpetuează și transmite întregii generații tot ceea ce este, tot ceea ce crede” ^[2], implică în mod necesar progresul. Această noțiune de progres este considerat deseori, în mod greșit, ca opusul celei de tradiție. În realitate, tradiție și

progres exprimă o mișcare armonioasă: transmisia, tradiția și progresul indică amândouă o deschidere în istorie. Este exact ceea ce face Biserica atunci când avansează dându-și viața bărbaților și femeilor de orice vârstă. Protagonistul acestei tradiții, a acestui dar, este Duhul Sfânt, care eternizează în istorie, cuvintele lui Isus; este, de asemenea, protagonistul progresului, mai ales de-a lungul vieții fiecărui sfânt, a tuturor sfinților care „pun în lumină și fac cunoscute aspecte mereu noi ale mesajului evanghelic” ^[3].

Prospețimea originilor

Acest fel de a fi al Bisericii se reproduce în fiecare dintre realitățile trăite, care compun unicul Corp al lui Cristos. Acesta este și felul de a fi al Opus Dei, „vechi și nou în același timp, ca Evanghelia” ^[4]. În Lucrare, ca și în Biserică, tradiție și progres

formează un întreg armonios, totul ca sfințenie și apostolat. Sfințenia, într-adevăr, se exprimă în credința în Duhul primit de la Dumnezeu, iar apostolatul se dezvoltă în mijlocul unei lumi inevitabil schimbătoare. Această armonie este rodul Duhului Sfânt, care ne împinge, în același timp, să valorificăm învățăturile primite și să ne reînnoim entuziasmul spre a deschide noi căi, ca să purtăm Evanghelia în sufletele omenirii timpurilor noastre.

Când ceea ce se transmite este o viață, un spirit, un fel de a fi; credința trece, inevitabil, prin deschidere la istorie. Ceea ce biserica încredințează fiecărei epoci, nu sunt obiecte, lucruri inanimate, ci o formă vie, „*forma Christi*” care este chemată să transforme fiecare cultură, din interior. Cel care proclamă Evanghelia, fără să încerce să înțeleagă situația istorică a interlocutorului său, nici situația

istorică a societății în care evoluează, dar se va preocupa numai să predea o doctrină abstractă, ca și cum ea ar fi fixată odată pentru totdeauna, nu va transmite fidel mesajul lui Isus Cristos.

În *traditio evangelii*, transmiterea Evangheliei, fidelitatea seamănă continuității unui fluviu viu ce curge și ne pune în contact cu prospețimea originilor. Benedict al XVI-lea a explicat cum Duhul Sfânt asigură „legătura dintre experiența credinței apostolice, trăită în comunitatea originală a discipolilor și experiența actuală a lui Cristos în Biserica sa [...]. Tradiția, urmează el, nu este o transmisie de lucruri ori cuvinte, o colecție de lucruri moarte. Tradiția este fluviul viu care ne leagă de origini, fluviul viu în care originile sunt mereu prezente” ^[5].

Opus Dei transmite lumii un spirit, un mod de viață creștină, o

înțelegere a profundeii relații filiale cu Dumnezeu, care își găsește originea în botez. Acest spirit, ca Tradiția Bisericii din care face parte, nu poate și nici nu trebuie să fie codificat și specificat în toate aspectele sale. În plus, traducerea practică a acestui spirit astăzi nu va rămâne valabil neapărat, căci nu este atât o „practică” ce se transmite în timp, cât un spirit filial, grație cărui noi trăim în Cristos, un spirit capabil să dea viață fiecărei situații pe care istoria o prezintă. „De fiecare dată când încercăm să revenim la sursă și să regăsim prospețimea originală a Evangheliei, a scris Papa Francisc, se ivesc noi căi, metode creative, alte forme de exprimare, semne mai elocvente, cuvinte încărcate cu un sens nou pentru lumea de astăzi” ^[6].

Un *aggiornamento* în viața personală

Isus le-a încredințat tuturor discipolilor să meargă spre toți oamenii, spre toate popoarele, cunoscându-le cultura și contextul. Pentru a exprima această provocare, se folosește deseori cuvântul italian *aggiornamento*, care semnifică literalmente a se reînnoi, a aduce la zi. A fost utilizat, de exemplu, de sfântul Ioan al XXIII-lea și succesorii săi pentru a desemna misiunea Conciliului Vatican II. În sine, termenul exprimă grija de a păstra relevanța, de a fi în faza cu ceea ce oamenii înțeleg sau trăiesc. Cu toate acestea, unii au sărăcit sensul, preconizând că Biserica trebuie să „să fie la curent”, în sensul de a se plia pur și simplu circumstanțelor epocii, ca cel care își „ajustează” mesajul cerințelor noutăților diverse și variate, pentru a sfârși prin a pierde însuși mesajul.

Sfântul Josemaría nu a întârziat să se înscrie contra înțelegerii celui de-al doilea sens al termenului. În mai multe reprize, el a avertizat că nu Biserica trebuie să se adapteze timpului, ci că fiecare epocă trebuie să descopere mesajul mântuitor al lui Isus Cristos: „*Aggiornamento* trebuie să se facă, înainte de toate, în viața personală, în maniera de a respecta această veche noutate, care este Evanghelia” ^[7]. El adăuga, în plus, că o persoană care trăiește spiritul Opus Dei, în măsura în care trăiește în lume și se integrează deplin în fluxul societății, trebuie să fie în mod natural la zi, *aggiornato*, și deci să-și actualizeze misiunea.

Acest dinamism al fidelității, a explicat prelatul Opus Dei, se produce înainte de toate ca o „actualizare naturală”: cea a unei persoane care încarnează spiritul transmis de sfântul Josemaría. „Mai ales în domeniul apostolatului

personal – care este esențial în
Lucrare – și în cel al orientării
profesiunilor, al instituțiilor și al
structurilor umane cu un simț
creștin, încercăm noi să acționăm cu
inițiativă creativă, în scopul stabilirii
relațiilor de prietenie sinceră cu
numeroase persoane și să aducem
lumina Evangheliei în societate” [8].

Oamenii care caută să incarneze
spiritul Opus Dei sunt în general
predispuși, prin chiar vocația lor, la
această „continuitate creatoare”.
Totuși, această dispoziție nu este
automată; pentru a fi creativi este
necesar „să cunoaștem în
profundzime epoca în care trăim,
impulsurile care o traversează,
potențialitățile care o caracterizează,
cât și limitele și nedreptățile grave,
uneori, care o afectează” [9]. Dacă
ideea de „adaptare” sugerează o serie
de forțe împingând din exterior,
cerând să fie modelate noilor
exigențe ale epocii, expresii ca

„fidelitate dinamică” sau „continuitate creativă” au în vedere mai degrabă o activitate din interior, o viață interioară vibrantă, prin care fiecare gândește și acționează cu creativitate, într-un dialog constant cu realitatea înconjurătoare.

Creativitatea este strâns legată de „profesionalism” în sensul propriu al termenului; stimulează inteligența – *intus legere*, citirea în interior – cu care se pătrunde în lucruri, fără a rămâne la suprafață. Creativitatea este rodul iubirii de lume și de oameni, pentru că implică efortul căutării noilor căi, fără a ceda ușurinței repetării literale a realizărilor, mereu mai puțin exigentă cu sine și mai puțin eficientă pentru ceilalți. Creativitatea este, în fine, rodul unei rugăciuni sincere; numai privindu-L pe Isus, centrul istoriei, putem găsi noi chei pentru a intra în inima contemporanilor noștri.

Discipolul va face lucruri mai mari

Studiind modul în care doctrina creștină se desfășoară în timp, sfântul John Henry Newman a realizat că ansamblul predicării lui Isus conținea, ca o sămânță, tot ceea ce creștinismul va deveni în cursul istoriei ^[10]. Se înțelege astfel cum, după cum o sămânță germinază și înflorește în funcție de calitatea solului, de condițiile climatice și circumstanțele înconjurătoare, creștinismul a dat naștere, în cursul istoriei la fenomene aparent inedite care, în realitate, nu sunt absolut noi, căci ele erau conținute în sămânță. Este clar, totuși, că aceste fructe cu parfumul și culorile lor au avut nevoie de un moment bun și de condiții favorabile pentru a deveni posibile.

Credința primilor discipoli în prezența reală a trupului lui Cristos

în Euharistie, de exemplu, a constituit sămânța care va purta fructul mult timp după, sub forma cultului euharistic în afara sfintei liturghii, de construirea de biserici, sau de adorația noastră în fața tabernacolelor. În orice caz, totul nu s-a putut maturiza decât atunci când, în secolul al IV-lea, creștinii au început să dispună de condițiile necesare pentru a dezvolta cultul euharistic. Orice noutate este în germen chiar de la început, când fructul era încă invizibil.

Același lucru se întâmplă cu spiritul Lucrării. În mod cert, sfântul Josemaría a primit esența carismei, miezul a ceea ce va transmite de-a lungul timpului, dar el nu putea prevedea tot ce s-ar naște din acest mesaj; încă în viață fiind, a experimentat într-adevăr această realitate în mai multe reprize, apoi este logic să fie astfel de-a lungul secolelor. Cu ocazia șederii sale la

legația din Honduras în 1937, el se exprima astfel într-o rugăciune, cu voce: „Prin mila lui Dumnezeu, eu sunt prima verigă, iar voi sunteți primele verigi ale unui lanț care se va continua fără sfârșit de-a lungul secolelor. Eu nu sunt singur; există suflete acum, iar mulți alții vor veni în viitor, gata să sufere cu mine, să gândească cu mine, să împartă cu mine viața pe care Dumnezeu a depus-o în acest corp al Lucrării, care tocmai s-a născut” ^[11].

Mons. Fernando Ocariz, cu prilejul uneia dintre călătoriile sale, ca Părinte al acestei familii, a subliniat la Madrid că fiecare nouă etapă a Opus Dei „este o bună ocazie pentru fiecare dintre noi să avem în vedere să reîncepem, să simțim Lucrarea în mâinile noastre cu mai multă grațitudine și mai multă responsabilitate” ^[12]. Acest dinamism de viață era deja anunțat de Isus discipolilor săi în rugăciunea sa

sacerdotală cu prilejul ultimei sale
Cine: „Adevăr, adevăr vă spun, cine
crede în Mine va face și el lucrurile
pe care le fac Eu și va face și mai
mari decât acestea, căci mă duc la
Tatăl” (In 14,12). Noutatea
continuității prin care arborele
crește și devine mai puternic este, în
definitiv, rezultatul identificării lui
Isus Cristos și a docilității Spiritului
său. În planul lui Dumnezeu pentru
umanitate, Fiul și Duhul Sfânt ne
arată de ce adevărul și istoria nu se
opun unul altuia: Fiul, Adevăr în
persoană, este cel spre care arată
istoria și de la care întreaga istorie își
ia sensul; Iar Duhul, care ghidează
Biserica pe calea sa terestră, este cel
care ne va conduce la întregul
adevăr.

[1] Mons. Fernando Ocáriz, *Mesaj*, 7
iulie 2017.

[2] Conciliul Vatican II, *Dei Verbum*, nr. 8.

[3] Benedict XVI, *Discursuri*, 19 dec. 2009.

[4] Sfântul Josemaría, *Convorbiri*, nr. 24.

[5] Benedict XVI, *Audiență generală*, 26 apr. 2006.

[6] Papa Francisc, *Evangelii gaudium*, nr. 11.

[7] Sfântul Josemaría, *Convorbiri*, nr. 72.

[8] Mons. Fernando Ocáriz, *Scrisoare pastorală*, 19 mar. 2022, nr. 10.

[9] Mons. Fernando Ocáriz, *Mesaj*, 7 iulie 2017.

[10] Sfântul J. R. Newman, *Eseu despre dezvoltarea doctrinei creștine*.

^[11] Sfântul Josemaría, *Crece pentru
adentro*, p. 85.

^[12] Mons. Fernando Ocáriz, Călătorie
pastorală la Madrid, VI-VII 2017.

Giuseppe Tanzella-Nitti

pdf | document generat automat din
<https://opusdei.org/ro-ro/article/merita-osteneala-v-in-puritatea-sa-originala-in-noutatea-sa-stralucitoare/> (08.03.2026)